

Parlamentul
Republicii Moldova

LNO 01 nr. 02/121

14 octombrie 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018.

Anexă:

- Proiectul de lege;
- Nota informativă.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>283</u>		
"14"	10	2021
Ora		

Deputați în Parlament

Vasile Pasturic
 Ghim Theodor
 Viorel Bouda
 Mihail Duta
 Ion Spac
 Cofocari Evghenie
 Ion Grosa
 Oleg Canatui
 Oazu Nantai
 Prose Heliana
 Gherman Doine
 Jacot Valeriu
 Gatravari Corina
 Vasile N. N. - Onof
 Marcela Holan
 Igor Grosu
 Glisea Stanislav
 Prădinaru Vasile
 Dorcian Stratici
 Tutusca Alexandru
 Ion Babici
 Andriean Chertanar
 Novac Larisa
 Dumitru Alex
 Boris Moroi

LEGE
pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale
al Republicii Moldova nr.174/2018

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.462–466, art.766), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul Codului, cuvintele „Consiliul de supraveghere”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Consiliul de supraveghere și dezvoltare”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 32, alineatul (3), cuvintele „și activează” se substituie cu cuvintele „**de către Parlamentul Republicii Moldova** și își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului”.

3. La articolul 36, alineatul 3 va avea următorul cuprins:

„3) Directorul general al furnizorului public național de servicii media (în continuare – director general) este desemnat de către Parlament, la propunerea Consiliului de supraveghere și dezvoltare al furnizorului public național de servicii media (în continuare – Consiliul de supraveghere și dezvoltare).”

4. La articolul 37, alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„1) Directorul general este desemnat pentru un mandat de 7 ani, care nu poate fi reînnoit.”

Alineatul (10) va avea următorul cuprins:

„(10) Directorul general este demis din funcție de către Parlament în următoarele cazuri:

a) din proprie inițiativă, în temeiul cererii depuse;

b) în urma constatării executării necorespunzătoare sau a neexecutării atribuțiilor sale;

c) în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.”

Alineatul (11) se exclude.

5. Articolul 43 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 43.** Componenta Consiliului de supraveghere și dezvoltare

- (1) Consiliul de supraveghere și dezvoltare este constituit din 7 membri, care trebuie să fie integri și să dețină calificări profesionale în domeniile jurnalismului, dreptului, relațiilor cu publicul, relațiilor internaționale, culturii, cinematografeiei, gestiunii financiare și gestiunii întreprinderii comerciale, tehnologiei informației și comunicațiilor, activității academice, mass-mediei, ingineriei. La constituirea Consiliului de supraveghere și dezvoltare se va urmări respectarea principiului egalității de gen.
- (2) La funcția de membru al Consiliului de supraveghere și dezvoltare poate candida persoana care întrunește cumulativ următoarele condiții:
  - a) deține cetățenia Republicii Moldova;
  - b) deține diplomă de licență sau echivalentă și experiență de cel puțin 5 ani în unul dintre domeniile prevăzute la alin.(1);
  - c) cunoaște limba română și o limbă de circulație internațională;
  - d) nu are calitatea de membru de partid și/sau de afiliat politic;
  - e) are reputație profesională ireproșabilă, confirmată prin cel puțin 2 scrisori de recomandare;
  - e) nu a deținut, în ultimii 6 ani, funcția de membru al Consiliului de Observatori și/sau de membru al Consiliului de supraveghere, de membru al Consiliului Coordonator al Audiovizualului și/sau de membru al Consiliului Audiovizualului;
  - f) nu are antecedente penale.
- (3) Consiliul de supraveghere și dezvoltare este format din:
  - a) 3 membri propuși de fracțiunile parlamentare, cu respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției parlamentare;
  - b) un membru propus de Președintele Republicii Moldova;
  - c) un membru propus de Guvern;
  - d) 2 membri propuși de organizații ale societății civile, reprezentative pentru domeniul serviciilor media audiovizuale.
- (4) Candidații propuși la funcția de membru al Consiliului de supraveghere și dezvoltare sunt audiați de comisia parlamentară de profil, care selectează sau respinge candidații la funcția de membru al Consiliului de supraveghere și dezvoltare prin hotărâre motivată. După selectarea candidaților, comisia parlamentară de profil prezintă în ședința în plen a Parlamentului un raport, iar Comisia parlamentară juridică, pentru

numiri și imunități – un coraport privind întrunirea cerințelor prevăzute de prezentul articol.

- (5) Membrii Consiliului de supraveghere și dezvoltare sunt desemnați prin hotărâre a Parlamentului, pentru un singur mandat de 6 ani.
- (6) În caz de vacanță a funcției înainte de termen, un nou membru al Consiliului de supraveghere și dezvoltare este desemnat pe durata restantă a mandatului, la propunerea aceleiași entități.
- (7) Membrii Consiliului de supraveghere și dezvoltare își exercită mandatele până la desemnarea în funcție a noilor membri. Prelungirea mandatelor nu poate fi mai mare de 6 luni.”

6. La articolul 45:

litera e) se exclude;

litera f) va avea următorul cuprins:

„f) propune Parlamentului spre desemnare candidatul pentru funcția de director general, în temeiul prezentului cod;”

la litera m) cuvintele „Consiliului Audiovizualului” se vor înlocui prin cuvântul „Parlamentului”.

7. La articolul 46:

la alineatul (5), litera c), cuvintele „Consiliului Audiovizualului” se substituie cu cuvântul „Parlamentului”;

alineatul (8) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) constatării, în rezultatul controlului parlamentar efectuat în condițiile legii, a unei activități defectuoase, a executării necorespunzătoare sau a neexecutării atribuțiilor sale.”;

la alineatul (9), cuvintele „notifică Consiliul Audiovizualului care, la prima ședință publică după notificare, anunță concursul pentru ocuparea funcțiilor vacante de membru al Consiliului de supraveghere” se substituie cu cuvintele „prezintă o notificare comisiei parlamentare de profil”.

8. La articolul 48:

la alineatul (1), cuvintele „Consiliului Audiovizualului” se substituie cu cuvintele „în fața Parlamentului”;

la alineatul (2), cuvintele „Consiliul Audiovizualului” se substituie cu cuvântul „Parlament”;

articolul se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Respingerea de către Parlament a raportului anual de activitate atrage după sine demiterea, de drept, a membrilor Consiliului de supraveghere și dezvoltare.”

9. La articolul 75:

la alineatul (3), litera e) se exclude;

10. Articolul 76 va avea următorul cuprins:

„Articolul 76. Componenta Consiliului Audiovizualului

(1) Consiliul Audiovizualului este constituit din 7 membri, care trebuie să fie integri și să dețină experiență profesională în domeniul audiovizualului, al comunicării și jurnalismului, al dreptului, al cinematografeiei, al culturii, al științei și cercetării, al tehnologiei informației și comunicațiilor, al publicității, precum și în activitatea academică. La constituirea Consiliului Audiovizualului se va urmări respectarea principiului egalității de gen.

(2) Poate candida la funcția de membru al Consiliului Audiovizualului persoana care întrunește cumulativ următoarele cerințe:

- a) deține diplomă de licență sau echivalentă cu aceasta și are experiență de cel puțin 5 ani în unul din domeniile prevăzute la alin.(1);
- b) cunoaște prevederile legislației naționale și ale Uniunii Europene, precum și bunele practici internaționale în domeniul audiovizualului și în domeniile conexe;
- c) deține cetățenia Republicii Moldova;
- d) cunoaște limba română și cel puțin o limbă de circulație internațională;
- e) pe durata mandatului, nu are calitatea de membru de partid și/sau de afiliat politic;
- f) pe durata mandatului, nu deține, în mod direct sau indirect, interese, inclusiv financiare în cadrul furnizorilor de servicii media, distribuitorilor de servicii media, întreprinderilor de comunicații electronice sau al întreprinderilor din domeniul publicității;
- g) are o reputație profesională ireproșabilă, confirmată prin cel puțin 2 scrisori de recomandare;
- h) nu este privată de dreptul de a ocupa o funcție publică prin hotărâre judecătorească definitivă.

(3) Consiliul Audiovizualului este format din:

- a) 3 membri propuși de fracțiunile parlamentare, cu respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției parlamentare;
- b) un membru propus de Președintele Republicii Moldova;
- c) un membru propus de Guvern;

d) 2 membri propuși de organizații ale societății civile, reprezentative pentru domeniul serviciilor media audiovizuale.

- (4) Candidații propuși la funcția de membru al Consiliului Audiovizualului sunt audiați de comisia parlamentară de profil, care selectează sau respinge candidații la funcția de membru al Consiliului Audiovizualului prin hotărâre motivată. După selectarea candidaților, comisia parlamentară de profil prezintă în ședința în plen a Parlamentului un raport, iar Comisia parlamentară juridică, pentru numiri și imunități – un coraport privind întrunirea cerințelor prevăzute de prezentul articol.
- (5) Membrii Consiliului Audiovizualului sunt desemnați prin hotărâre a Parlamentului, pentru un singur mandat de 6 ani.
- (6) În caz de vacanță a funcției înainte de termen, un nou membru al Consiliului Audiovizualului este desemnat pe durata restantă a mandatului, la propunerea aceleiași entități.

11. Articolul 87 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Respingerea de către Parlament a raportului anual de activitate atrage după sine demiterea, de drept, a membrilor Consiliului Audiovizualului.”

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Mandatul tuturor membrilor Consiliului de supraveghere și dezvoltare, a directorului general al Companiei „Teleradio-Moldova” și a directorilor generali adjuncți încetează de drept la data intrării în vigoare a prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
proiectul de lege pentru modificarea
Codul serviciilor media audiovizuale

Monitorizarea autorităților / instituțiilor publice de către Parlament este un indicator de bună guvernare. Or, fiind o expresie a funcției Parlamentului în cadrul democrației constituționale, **controlul parlamentar** se efectuează prin diverse mijloace. Scopul oricărui control parlamentar este de a verifica actele și acțiunile conducătorilor autorităților / instituțiilor publice sub aspectul conformității cu legea, respectării drepturilor și libertăților omului, precum și al corespunderii cu interesul general al societății.

Prezentul proiect de lege are drept obiectiv modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova cu unele prevederi ce ar permite *responsabilizarea* furnizorului public național de servicii media – Compania „Teleradio-Moldova” prin *instituirea unui mecanism de control parlamentar*, precum și revizuirea modalității de constituire a componenței Consiliului de supraveghere al Companiei „Teleradio-Moldova” și a Consiliului Audiovizualului, instituind mai multă claritate și o reprezentare proporțională în procesul de desemnare a candidaților la funcția de membru în aceste consilii.

Astfel, cu referire la condițiile ce au impus elaborarea proiectului de lege și finalitățile urmărite, este de menționat că cadrul legal actual nu are instrumentarul necesar pentru a efectua un veritabil control asupra activității instituțiilor publice autonome sau a conducătorilor acestora, lucru care poate prejudicia imaginea acestor instituții, în condițiile în care membrii organelor de conducere ale acestor autorități nu pot fi revocați din funcție pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor și atribuțiilor conferite acestora prin lege.

În acest sens, relevante sunt prevederile art.23 alin.(3) din Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, care stabilesc că, *neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către persoana cu funcție de demnitate publică a obligațiilor, prerogativelor și competențelor sale, indiferent de prezența culpei, poate atrage după sine revocarea sau eliberarea din funcție.*

Respectiv, se propune operarea modificărilor legislative astfel încât organul care numește persoana într-o funcție să aibă posibilitatea de a o revoca din funcție în cazul în care se constată că acea persoană a executat necorespunzător sau nu a executat obligațiile, prerogativele sau atribuțiile sale.

Reținem că, la etapa actuală, legislația națională nu prevede unele mecanisme funcționale ce ar permite responsabilizarea organelor de conducere ale

instituțiilor publice în cazul desfășurării de către acestea a unei activități contrare scopului pentru care au fost constituite.

Modul defectuos sau insuficient de îndeplinire a obligațiilor sau atribuțiilor sale de către conducătorii instituțiilor publice, precum și modul de exercitare sau neexercitare a unor atribuții legale cu încălcarea normelor legale și constituționale lipsesc de eficiență înseși instituțiile statului și duc la încălcarea rolului lor legal, precum și, pe cale de consecință, a dispozițiilor art.1 alin.(3) din Legea fundamentală.

Principiile conținute în legislația care se propune a fi modificată (în special principiul autonomiei și independenței funcționale, precum și principiul controlului parlamentar) fundamentează din perspectivă juridică decizia Parlamentului de a analiza și evalua activitatea instituției publice Compania „Teleradio-Moldova” și a Consiliului Audiovizualului, respectiv de a identifica și de a detalia activitățile și inactivitățile care au condus la un mod defectuos de exercitare a atribuțiilor constituționale și legale.

Raporturile constituțional-legale dintre Parlament și instituțiile publice nu stabilesc o legătură de subordonare ierarhică între autorități, ci atribuie Parlamentului un rol de control și posibilitatea de a responsabiliza conducătorii acestora. Or, a extinde ideea de independență și autonomie la imposibilitatea Parlamentului de a aprecia modul în care autoritățile statului și-au realizat atribuțiile ar echivala cu deturnarea principiului constituțional al controlului parlamentar, care este de fapt una dintre funcțiile de bază ale Parlamentului.

Cu referire la principalele prevederi ale proiectului, se menționează că acestea vizează în esență întoarcerea sub control parlamentar a furnizorului public național de servicii media. În context, este de menționat că, până la 01.01.2019, Compania „Teleradio-Moldova” a fost permanent sub control parlamentar.

Astfel, anterior a existat Legea nr.1320/2002 cu privire la instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”, care a fost abrogată la pachet cu Legea audiovizualului nr.603/1995, când legislația din domeniul audiovizualului a fost codificată într-un singur act normativ - Codul audiovizualului, nr.260/2006. Mai târziu, codul din 2006 a fost abrogat prin adoptarea unui nou cod - Codul serviciilor media audiovizuale nr.174/2018 și, respectiv, la decizia guvernării din acea perioadă, Compania „Teleradio-Moldova” a fost scoasă de sub control parlamentar și a fost plasată în subordinea Consiliului Audiovizualului, ceea ce în practică este un non-sens. Or, prin definiție, furnizorul public național de servicii media nu poate fi subordonat Consiliului Audiovizualului, din simplul motiv că Consiliul Audiovizualului exercită, în condiții de egalitate, controlul asupra modului în care furnizorii servicii media își îndeplinesc obligațiile asumate conform Codului serviciilor media audiovizuale.

Subsecvent, este de observat că art.32 din Codul serviciilor media audiovizuale stabilește statutul juridic al furnizorului public național de servicii media. Astfel, Compania „Teleradio-Moldova” este persoană juridică de drept public, constituită sub formă de *instituție publică*.

În acest context, este de remarcat că Codul serviciilor media audiovizuale stipulează la art.1 că, în sensul prezentului cod, *autoritate publică autonomă* reprezintă *instituția* care întrunește cumulativ următoarele cerințe:

a) este instituită prin lege; b) își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova în conformitate cu legislația în vigoare; c) acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public; d) utilizează resurse financiare publice; e) este competentă să emită acte cu caracter normativ; f) nu se află în subordinea Guvernului și nu are o altă autoritate administrativă supraordonată ierarhic; g) *prezintă în fața Parlamentului raportul cu privire la activitatea desfășurată*. Prin urmare, se confirmă în mod irefutabil că furnizorul public național de servicii media nu poate fi sub nici o formă în subordinea Consiliului Audiovizualului.

Cu titlu de exemplu poate servi și practica României, unde în Legea nr.41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune este stipulat expres că aceste societăți *își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului*, iar consiliile de administrație prezintă raportul anual către Parlament, precum și orice alte rapoarte cerute de comisiile permanente de specialitate.

În continuare, proiectul de lege propune *revizuirea mecanismului de constituire a componentei Consiliului de supraveghere* al furnizorului public național de servicii media și a *Consiliului Audiovizualului*, instituind o claritate în acest sens și o reprezentare proporțională în procesul de desemnare a candidaților la funcția de membru în aceste consilii.

Totodată, în condițiile reînțoarcerii furnizorului public național de servicii media sub control parlamentar, proiectul de lege propune ca mandatul actualilor membri ai Consiliului de supraveghere, a directorului general al Companiei „Teleradio-Moldova” și a directorilor generali-adjuncți să înceteze de drept la data intrării în vigoare a modificărilor.

În speță, este de notat că cazuri similare ce vizează încetarea de drept a mandatelor unor funcționari de stat, în cazul reformării instituției, nu reprezintă o novație în legislația Republicii Moldova. Spre exemplu:

- prin Legea nr.76/2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, mandatul tuturor președinților și vicepreședinților judecătoriilor nou-create au încetat de drept la 1 ianuarie 2017;

- prin Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, când ANI a fost creată prin reorganizarea Comisiei Naționale de Integritate,

membrii ex-Comisiei Naționale de Integritate și-au încetat mandatul la data numirii în funcție a [noului] președinte al ANI;

- în Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), la dispoziții finale și tranzitorii este stipulat că „Mandatul membrilor Consiliului consultativ numiți în funcție în condițiile Legii nr.1349-XIII din 17 octombrie 1997 cu privire la avocații parlamentari încetează de drept la data intrării în vigoare a prezentei legi.”

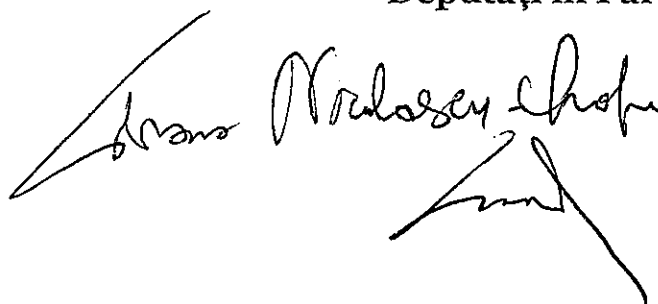
Nu în ultimul rând, proiectul de lege propune introducerea, în câmpul de acțiune a controlului parlamentar, a unui temei de demitere de drept a membrilor Consiliului de supraveghere și Consiliului Audiovizualului, în cazul respingerii de către Parlament a raportului anual de activitate.

În context, este relevantă și practica altor state. Astfel, în România, Legea audiovizualului nr.504/2002, prevede că respingerea de către Parlament a raportului anual de activitate atrage, de drept, demiterea din funcție a președintelui Consiliului Național al Audiovizualului, iar Legea nr.41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune dispune că respingerea de către Parlament a raportului anual atrage demiterea, de drept, a consiliului de administrație respectiv.

În partea ce ține de fundamentarea economico-financiară, este de notat că la etapa implementării soluțiilor legislative propuse prin prezentul proiect de lege, nu vor fi necesare alocări de mijloace financiare de la bugetul de stat.

În lumina celor expuse, se propune Parlamentului Republicii Moldova examinarea și adoptarea prezentului proiect de lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale.

Deputați în Parlament

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Andrei Nădășchi", written over a horizontal line. The signature is stylized and cursive.